

**Вікторія Стамат, к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу;
Єлизавета Ковальова, здобувач вищої освіти, СВО Магістр
Миколаївський національний аграрний університет**

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В СОЦІАЛЬНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

На сьогоднішній день провідним вектором розвитку українського суспільства є створення соціально орієнтованої держави, яка інтегрується у світову економіку на основі конкурентоспроможності національної економіки, спрямованої на забезпечення належних умов життя. Сутність соціально орієнтованої економіки полягає в тому, що держава є гарантом гідного і безпечного існування народу. Державне управління ринковою економікою спрямоване на забезпечення стабільності і законності всіх процесів, які в свою чергу поширюються і на соціальні інститути.

Серед дослідників проблем економічної безпеки можна назвати наступних українських та зарубіжних вчених: О. Власюк, Р. Данський, Є. Дмитренко, Ю. Жаліло, В. Загарій, Л. Козак, О. Ляшенко, І. Мігус, В. Маргасова, Г. Тарасюк.

Відповідно до Конституції України (ст. 1), Україна є демократичною, соціальною та правовою державою. Розвиток високорозвиненої соціальної держави в Україні вимагає формування її концептуальної моделі та механізмів її функціонування. Активна та ефективна соціальна політика повинна стати міцним фундаментом для всебічного інноваційного, соціального розвитку, інтеграції в Європейський Союз, основою для розвитку соціальної держави з конкурентоспроможною орієнтованою ринковою економікою, здатною забезпечити людський розвиток, гідні стандарти та рівень життя.

Демографічна проблема є однією з актуальних для нинішнього етапу розвитку України. Існуючий демографічний потенціал країни, який має стати основою для розвитку соціальних складових економічного зростання, суттєво обмежує можливості активізації інноваційних важелів її розвитку. Демографічні проблеми будуть посилюватися такими негативними тенденціями, як: скорочення, старіння і скорочення частки працездатного населення, в результаті збереження низької частки населення молодших вікових груп. Обмежені можливості поєднання сімейних обов'язків жінок з роботою (через відсутність мереж дошкільних установ, наявності певних гендерних обмежень і стереотипів у працевлаштуванні жінок з дітьми) ускладнюють підвищення економічної активності жінок [1, с. 43].

Неефективна система охорони здоров'я є стримуючим чинником для розвитку людського капіталу, що звужує можливості його відтворення в майбутньому. Низький рівень доходів значної частини населення, і, як наслідок, посилення майнового розшарування у суспільстві, призводить до обмеження доступу до охорони здоров'я для малозабезпечених груп. Крім того,

неефективне управління медичним сектором, проблеми з фінансовим забезпеченням закладів охорони здоров'я, проблеми з кадровим забезпеченням (через низький рівень заробітної плати медичних працівників) призводять до зниження якості медичних послуг. Відповідно, це поступово звужує можливості для відтворення людського капіталу.

У рамках пріоритетних завдань на шляху до побудови соціальної держави важливим завданням є посилення екологічної складової в економічній системі держави. Для цього потрібно, перш за все, створення системи економіко-правового механізму матеріального стимулювання бізнесу до екологічної відповідальності, якими можуть бути податкові пільги, регулювання цін на ресурси та екологічно чисту продукцію, держзакупівлі, пільгові кредити на природоохоронні заходи та багато іншого.

При цьому необхідно посилити примусову соціальну та екологічну складову відповідальності бізнесу за рахунок збільшення штрафних санкцій (встановлені розміри штрафів за порушення природоохоронного законодавства повинні відповідати економічним збиткам від екологічних порушень і перевищувати вартість запобіжних заходів). Пріоритетною умовою забезпечення стабільних темпів виробництва є впровадження нових та вдосконалення існуючих екологічно небезпечних технологій та обладнання.

Не менш важливим викликом економічній безпеці є забезпечення фізичної, соціальної та економічної доступності достатньої кількості безпечних і якісних продуктів харчування, що відповідають потребам і перевагам населення, а також достатніх для його активного і здорового способу життя [2, с. 39].

Ще однією умовою трансформації ринку праці є перехід від політики просування до політики забезпечення повної продуктивної зайнятості в Україні. Пріоритетними завданнями економічної політики є: забезпечення реалізації національних проектів зі створення робочих місць; інвестиційні та інноваційні проекти в тих сферах економіки, які передбачають працевлаштування висококваліфікованих працівників; розвиток виробничих кластерів, малого та середнього бізнесу; розвиток інфраструктурних проектів. Забезпечення ефективної зайнятості вимагає інноваційних методів державного регулювання у цій сфері.

Отже, реалізація національних пріоритетів державної політики України в соціальній сфері має призвести до створення сприятливого соціального середовища, яке разом з конкурентним економічним простором стане основою соціального прогресу. Ефективна державна політика в соціальній сфері призведе до формування соціально процвітаючого суспільства.

Література:

1. Власенко Н. С., Лібанова Е. М., Пирожков С. І. та ін. Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р. / за ред. Е. М. Лібанової. Київ : Український центр соціальних реформ, 2006. 138 с.

2. Чернелевська О. Л. Парадигма продовольчої безпеки. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2013. № 2 (22). С. 38-42.